

Kod przedmiotu I1-01

Nazwa przedmiotu

Instrument główny

Kierunek

Instrumentalistyka

Zakres

Gitara

Typ studiów

3-letnie studia I st. stacjonarne / niestacjonarne

Wymagania wstępne

- opanowanie wiedzy ogólnomuzycznej na poziomie średniej szkoły muzycznej
- zdanie egzaminu konkursowego na studia I stopnia, kierunek – instrumentalistyka, zakres – gitara

Wymagania końcowe

- publiczne wykonanie recitalu dyplomowego
- napisanie pracy dyplomowej i jej obrona

Cele kształcenia

Rozwój właściwych metod pracy nad instrumentem z zastosowaniem efektywnych technik ćwiczenia, sposobów rozluźniania aparatu gry, doskonalenie umiejętności gry a vista, umiejętności rozpoznawania stylu muzycznego, formy i zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i muzycznych przy wykonywaniu utworów i przy pracy nad nimi, oswajanie się ze specyfiką solowego występu publicznego. Początkowy okres studiów – I rok – może być poświęcony uporządkowaniu technicznych aspektów gry (korekta aparatu gry) oraz pracy nad efektywnymi sposobami ćwiczenia i organizacją czasu poświęcanego instrumentowi.

Treści programowe

Aby poznać reprezentatywny repertuar związany z głównym kierunkiem studiów (zakresem), studenci zobowiązani są zrealizować najważniejsze pozycje repertuarowe z poszczególnych działów literatury gitarowej:

- Vihueliści hiszpańscy (L. Milan, L. Narvaez) – pavy, fantazje, wariacje
- Lutniści renesansowi (J. Dowland, W. Długoraj) – tańce, fantazje
- Gitarzyści barokowi (G. Sanz, R. de Visee, L. Roncalli) – tańce, suity
- Lutniści późnego baroku i transkrypcje (S.L. Weiss, J.S. Bach, D. Scarlatti, G.Ph. Telemann) – suity, sonaty, fantazje
- Gitarzyści klasycyzmu (F. Sor, M. Giuliani, L. Legnani, D. Aguado, M. Carcassi) – etiudy, fantazje, ronda, potpourri, wariacje, kaprysy
- Gitarzyści romantyczni (N. Coste, J.K. Mertz, G. Regondi, F. Tarrega) – etiudy, fantazje, potpourri, inne miniatury

- Utwory kompozytorów XX wieku (H. Villa-Lobos, M. Ponce, J. Turina, F. Moreno-Torroba, M. Castelnuovo Tedesco, J. Rodrigo, A. Barrios, L. Brouwer, A. Piazzolla, W. Walton, J. Morel, J. Duarte, R. Dyens, F. Martin)
- Inne oryginalne utwory XX wieku i transkrypcje (I. Albeniz, M. de Falla, A. Tansman)

Dopuszcza się możliwość względnie dużej elastyczności w realizowaniu programu (np. w związku z przygotowaniem studenta do konkursów albo koniecznością przeprowadzenia korekt aparatu wykonawczego). Pozycje podane w programie studiów (tożsame z repertuarem wymaganym na egzaminach semestralnych) stanowią niezbędne minimum programowe dla każdego studenta. Realizowany program jest również wyznaczony wymaganiami dotyczącymi egzaminu dyplomowego.

Zamierzone efekty uczenia się

Po ukończeniu I cyklu studiów student zakresu gitara:

W zakresie wiedzy:

- posiada ogólną znajomość literatury muzycznej (K_W01)
- posiada znajomość podstawowego repertuaru związanego z zakresem (K_W02)
- posiada wiedzę umożliwiającą docieranie do niezbędnych informacji (książki, nagrania, materiały nutowe, Internet), ich analizowanie i interpretowanie we właściwy sposób (K_W04)
- orientuje się w piśmiennictwie dotyczącym kierunku studiów, zarówno w aspekcie historii danej dziedziny lub dyscypliny, jak też jej obecnej kondycji (dotyczy to także Internetu i e-learningu), (K_W05)
- posiada znajomość i zrozumienie podstawowych linii rozwojowych w historii muzyki oraz orientację w związanej z tymi zagadnieniami literaturze piśmienniczej (dotyczy to także Internetu i e-learningu), (K_W06)
- rozpoznaje i definiuje wzajemne relacje zachodzące pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiowania (K_W07)
- posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych (K_W08)
- posiada wiedzę dotyczącą muzyki współczesnej (K_W09)
- posiada orientację w zakresie problematyki związanej z technologiami stosowanymi w muzyce oraz w zakresie rozwoju technologicznego związanego ze swoim zakresem (K_W10)
- posiada podstawową wiedzę dotyczącą budowy własnego instrumentu i jego ewentualnej konserwacji, napraw, strojenia itp.(K_W11)
- posiada ogólny zakres wiedzy dotyczący marketingowych, finansowych i prawnych aspektów zawodu muzyka, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zagadnienia związane z prawem autorskim (K_W12)
- posiada podstawowe wiadomości w zakresie praktycznego zastosowania wiedzy o harmonii i zdolność analizowania pod tym kątem wykonywanego repertuaru (K_W13)

- dysponuje podstawową wiedzą z zakresu dyscyplin pokrewnych pozwalającą na realizację zadań zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym), (K_W14)
- posiada wiedzę dotyczącą podstawowych koncepcji pedagogicznych i ich praktycznego zastosowania, dającą kwalifikacje do nauczania w swoim zakresie na poziomie (K_W16)

W zakresie umiejętności:

- dysponuje umiejętnościami potrzebnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych (K_U01)
- jest świadomy sposobów wykorzystywania swej intuicji, emocjonalności i wyobraźni w obszarze ekspresji artystycznej (K_U02)
- wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji zachodzących pomiędzy rodzajem stosowanej w danym dziele ekspresji artystycznej a niesionym przez niego komunikatem (K_U03)
- posiada znajomość i umiejętność wykonywania reprezentatywnego repertuaru związanego z głównym kierunkiem studiów (K_U04)
- posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów (K_U05)
- posiada umiejętność odczytania zapisu muzyki XX i XXI wieku (K_U06)
- posiada umiejętność właściwego odczytania tekstu nutowego, biegłego i pełnego przekazania materiału muzycznego, zawartych w utworze idei i jego formy (K_U09)
- opanował warsztat techniczny potrzebny do profesjonalnej prezentacji muzycznej i jest świadomy problemów specyficznych dla danego instrumentu (intonacja, precyzja itp.), (K_U10)
- przyswoił sobie dobre nawyki dotyczące techniki i postawy, umożliwiające operowanie ciałem w sposób (z punktu widzenia fizjologii) najbardziej wydajny i bezpieczny (K_U11)
- poprzez opanowanie efektywnych technik ćwiczenia wykazuje umiejętność samodzielnego doskonalenia warsztatu technicznego (K_U12)
- posiada umiejętność rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrycznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, frazowania, struktury harmonicznego itp. opracowywanych utworów (K_U13)
- posiada umiejętność swobodnej ustnej i pisemnej wypowiedzi na temat interpretowania, tworzenia i odtwarzania muzyki oraz na temat kwestii dotyczących szeroko pojmowanych tematów ogólnohumanistycznych (K_15)
- posiada podstawowe umiejętności kształtowania i tworzenia muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego (K_U17)
- dzięki częstym występom publicznym wykazuje umiejętność radzenia sobie z różnymi stresowymi sytuacjami z nich wynikającymi (K_U18)
- wykazuje umiejętność brania pod uwagę specyficznych wymagań publiczności i innych okoliczności towarzyszących wykonaniu (jak np. reagowania na rozmaite warunki akustyczne sal), (K_U19)

- wykazuje umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy dotyczącej podstawowych koncepcji pedagogicznych, dającą kwalifikacje do nauczania w zakresie swej specjalności na poziomie podstawowym edukacji muzycznej (K_U20)

W zakresie kompetencji społecznych:

- umie gromadzić, analizować i w świadomy sposób interpretować potrzebne informacje (K_K01)
- realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikającej z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji (K_K02)
- posiada umiejętność samooceny, jak też jest zdolny do budowania konstruktywnej krytyki w obrębie działań muzycznych, artystycznych oraz w obszarze szeroko pojmowanej kultury (K_K04)
- jest zdolny do definiowania własnych sądów i przemyśleń na tematy społeczne, naukowe i etyczne oraz umie je umiejscowić w obrębie własnej pracy artystycznej (K_K05)
- w sposób zorganizowany podchodzi do rozwiązywania problemów dotyczących szeroko pojętych prac projektowych, jak również własnych działań artystycznych (K_K08)
- w sposób świadomy i profesjonalny umie zaprezentować własną działalność artystyczną (K_K09)
- umie posługiwać się fachową terminologią z zakresu dziedziny muzyki (K_K10)
- posiada umiejętność adaptowania się do nowych, zmiennych okoliczności, które mogą występować podczas wykonywania pracy zawodowej lub twórczej (K_K13)
- jest zdolny do efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów (K_K14)
- w sposób świadomy kontroluje swoje emocje i zachowania (K_K15)

Formy kształcenia

Zajęcia indywidualne, praca z nagraniem CD, DVD, *flipped classroom* (odwrócona edukacja – najpierw przygotowanie domowe, następnie praca w szkole), możliwość biernego uczestnictwa w zajęciach prowadzonych z innymi studentami, organizacja wewnętrznych koncertów klasowych, dyskusja na temat wykonań przy zaangażowaniu wszystkich studentów (*self-assessment, peer-assessment*).

Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się

Rok	I		II		III	
Semestr	1	2	3	4	5	6
Punkty ECTS	15	15	17	17	16	16
Ilość godzin w tygodniu	2	2	2	2	2	2
Rodzaj zaliczenia	ekm	ekm	ekm	ekm	ekm	zal
Legenda	zal – zaliczony; zst – zaliczenie ze stopniem; egz – egzamin; ekm – egzamin komisyjny					

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu: warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uczęszczanie na zajęcia i ocena stopnia przygotowania do zajęć i realizacji założeń repertuarowych i problemowych przez prowadzącego. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia. Egzamin techniczny przeprowadzany w połowie każdego semestru stanowi 1/3 oceny semestralnej.

Kryteria oceny

- warsztat wykonawczy
- umiejętności techniczne
- opanowanie i zrozumienie tekstu muzycznego
- logika narracji muzycznej
- umiejętność kształtowania utworów w różnych stylach i formach muzycznych
- kształtowanie dźwięku i jego jakość estetyczna

Pracę dyplomową na kierunku instrumentalistyka (Studia I st.) tworzą:

1. Praca artystyczna – recital dyplomowy o zróżnicowanym stylistycznie programie trwającym ok. 20-30 min. – występ otwarty dla publiczności
2. Pisemna praca dyplomowa na temat zgodny z kierunkiem studiów i zaakceptowany przez Kierownika Katedry. Na ocenę pracy pisemnej składają się opinia promotora i recenzenta - praca oceniana jest pod względem:
 - zgodności treści pracy z tematem określonym w tytule,
 - układu pracy, struktury podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez,
 - nowatorskiego ujęcia problemu,
 - doboru i wykorzystania źródeł
 - formalnej strony pracy (poprawność języka, opanowanie techniki pisanie pracy, spis treści, odsyłacze),
 - przydatności pracy do ewentualnej publikacji

Literatura podstawowa

Literatura renesansowa (gitarowa i lutniowa):

- Luis Milan – 6 Pavan, fantazje
- Luis Narvaez – Fantazje, wariacje
- John Dowland – Fantazje, tańce, wariacje, intawolatury
- ewentualnie inni twórcy renesansowi

Literatura barokowa (gitarowa i lutniowa oraz transkrypcje):

- Gaspar Sanz – Tańce
- Santiago de Murcia – Tańce, utwory
- Robert de Visée – Suity
- Lodovico Roncalli – Suity
- Domenico Scarlatti – Sonaty
- Johann Sebastian Bach – 6 Suit wiolonczelowych, 4 Suity lutniowe, Sonaty i Partity skrzypcowe
- Sylvius Leopold Weiss – Suity
- ewentualnie inni twórcy barokowi

Literatura klasyczna:

- Ferdinand Carulli – Sonaty, sonatiny, etiudy
- Matteo Carcassi – Etiudy op. 60, preludia, wariacje
- Mauro Giuliani – Etiudy op. 48, op. 100, sonaty, sonatiny, potpourri, koncerty
- Fernando Sor – Etiudy op. 31, op. 35, op. 6, op. 29, sonaty, miniatury
- Luigi Legnani – Kaprysy op. 250, op. 20, wariacje
- Dionisio Aguado – Etiudy, ronda
- Anton Diabelli – Sonaty
- Niccolò Paganini – Sonata, miniatury
- ewentualnie inni twórcy okresu klasycznego

Literatura romantyczna:

- Johann Kaspar Mertz – Miniatury, potpourri
- Napoleon Coste – Miniatury, potpourri, wariacje
- Giulio Regondi – 10 Etiud, wariacje, miniatury
- Francisco Tarrega – Miniatury, wariacje, preludia, etiudy
- Agustín Barrios – Miniatury, wariacje, etiudy, preludia
- ewentualnie inni twórcy romantyczni + transkrypcje

Literatura XX wieku:

- Heitor Villa-Lobos – 12 Etiud, 5 Preludiów, koncert, Suita Brasileira
- Manuel de Falla – Homenaje oraz transkrypcje z baletów
- Aleksander Tansman – Suita „in modo polonico”, Cavatina, wariacje, koncerty, mazurki, inne utwory
- Manuel María Ponce – Sonaty, miniatury, koncert, preludia
- Joaquín Turina – Sonata, miniatury
- Joaquín Rodrigo – Sonaty, miniatury, koncerty
- Leo Brouwer – Sonata, miniatury, koncerty, etiudy – 3 cykle
- Roland Dyens – Miniatury, Libra Sonatina
- Francis Kleynjans – Miniatury, etiudy
- Federico Moreno-Torroba – Miniatury, cykle – 6 Pieces, Aires de la Mancha, Castillos de España
- John Duarte – Wariacje, miniatury, cykle
- Mario Castelnuovo-Tedesco – Miniatury, Sonata, cykle – Platero y yo

- Astor Piazzolla – Tanga, miniatury
- William Walton – Bagatele
- Benjamin Britten – Nocturnal
- Carlos Guastavino – Sonaty
- Alberto Ginastera – Sonata
- Toru Takemitsu – All in Twilight, Equinox, In the Woods, miniatury
- ewentualnie inni twórcy współcześni + transkrypcje

Literatura uzupełniająca

- Józef Powroźniak – ABC gitary
- Alina Gruszka – Gitarowa sztuka wykonawcza
- Konrad Ragossnig – Handbuch der Gitarre
- James Tyler, Paul Sparks – The Guitar and Its Music
- James Tyler – The Early Guitar: A History
- Lee Ryan – The Natural Classical Guitar
- Czasopisma: Classical Guitar oraz Gitarre und Laute, Świat Gitary Klasycznej, Sześć Strun Świata

Język wykładowy

Polski, możliwość prowadzenia zajęć w innych językach: angielski, niemiecki, hiszpański

Imię i nazwisko wykładowcy

prof. dr hab. Piotr Zaleski
dr hab. Waldemar Gromolak
mgr Marek Zieliński